

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

11 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Gordilă Nicolae,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 27 martie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Bratu Vasile XXXXX, născut la XXXXX, originar i domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 14.12.2017 - 22.01.2018;

instanța de apel: 09.02.2018 - 27.03.2018;

instanța de recurs: 06.06.2018 - 11.07.2018.

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul central din 22 ianuarie 2018, Vasile Bratu a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal și i-a fost stabilită pedeapsa în conformitate cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 100 ore.

A fost respinsă ca fiind neîntemeiată solicitarea procurorului cu privire la încasarea în beneficiul statului din contul lui Vasile Bratu a cheltuielilor judiciare în sumă de 657,86 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Vasile Bratu la 12 octombrie 2017, aproximativ ora 21:30, aflându-se la domiciliul său situat în XXXXX, acționând cu intenție directă, a inițiat un conflict cu soția sa, Maria Bratu și dându-și seama de caracterul acțiunilor sale, i-a aplicat ultimei lovituri cu o nuia peste

diferite părți ale corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 370d din 15 noiembrie 2017, echimoze pe spate, fese, ambele brațe, genunchi, coapsa stângă, comoție cerebrală, survenite în urma acțiunilor traumatice cu un obiect contondent dur, ce condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare corporală ușoară.

2.1. Acțiunile inculpatului au fost încadrate de către prima instanță în prevederile art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, conform indicilor, acțiune intenționată comisă de către un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale și sănătății.

3. Nefiind de acord cu sentința, procurorul a solicitat casarea parțială a sentinței contestate și emiterea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 657,86 lei de la inculpatul, Vasile Bratu, în beneficiul statului.

În motivarea apelului depus a menționat că, în legătură cu efectuarea raportului de constatare medico - legală nr. 808 din 18.10.2017, raportului de expertiză judiciară nr. 370 d din 15.11.2017, cheltuielile constituie 640 lei, iar pentru hârtie și imprimantele ce compun dosarul penal, cheltuielile constituie 17,86 lei. Astfel, procurorul a indicat că argumentul instanței cu privire la refuzul de încasare a cheltuielilor de judecată de la inculpat, precum că statul are obligația de a demonstra vinovăția persoanei, nu este plauzibil în situația în care statul și-a onorat această obligație, demonstrând prin acțiuni de procedură legală, vinovăția persoanei și pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli, iar art. 229 Cod de procedură penală, indică direct că condamnatul poate fi obligat la recuperarea cheltuielilor judiciare.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 27 martie 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat de către procuror, cu menținerea hotărârii atacate.

4.1. În motivarea deciziei, instanța de apel a indicat că, prin apelul depus de către procuror, se desprinde că acesta nu contestă circumstanțele de fapt constatate de instanța de fond și nici calificarea faptei imputate, dar este rezervat asupra soluției instanței de fond, care a considerat că în cadrul urmăririi penale nu au fost suportate careva cheltuieli judiciare care ar putea fi încasate de la inculpat.

Astfel, instanța de apel a conchis că, din materialele dosarului se desprinde că la 18.10.2017 de către Centrul de Medicină Legală a fost întocmit raportul de constatare nr. 808, în care este indicat la concluzii că s-a constatat echimoză pe spate, fese, ambele brațe, genunchi, coapsa stângă, comoție cerebrală, produse la acțiuni traumatice cu

obiect contondent dur, posibil în timpul relatat, condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare corporală ușoară (f.d.13).

La fel, de către Centrul de Medicină Legală a fost întocmit raportul de expertiză judiciară nr. 370d din 15.11.2017, în care la concluzii este indicat că s-a constatat echimoză pe spate, fese, ambele brațe, genunchi, coapsa stângă, comoție cerebrală, produse de acțiunile traumatice efectuate cu un obiect contondent dur, posibil în timpul relatat, condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare corporală ușoară (f.d.42).

Potrivit art. 2 Legii nr. 68 din 14 iunie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, actul prin care se dispune expertiza judiciară este: *ordonanța organului de urmărire penală sau încheierea instanței de judecată, prin care se dispune efectuarea expertizei judiciare sau, după caz, cererea de efectuare a expertizei judiciare depusă de către părți din inițiativă proprie și pe cont propriu în condițiile codurilor de procedură civilă, penală și contravențional.* Art. 11 alin. (2) din Legea nominalizată notează că, *expertiza judiciară se efectuează în temeiul actului de dispunere a expertizei judiciare, emis în conformitate cu prevederile legislației de procedură.*

Conform 144 Cod de procedură penală, în vigoare la numirea și efectuarea expertizei menționate, stipula că „(1) *considerând că este necesară efectuarea expertizei, organul de urmărire penală, prin ordonanța, iar instanța de judecată, prin încheiere, dispune efectuarea expertizei. În ordonanța sau în încheiere se indică: cine a inițiat numirea expertizei; temeiurile pentru care se dispune expertiza; obiectele, documentele și alte materiale prezentate expertului cu mențiunea când și în ce împrejurări au fost descoperite și ridicate; întrebările formulate expertului; denumirea instituției de expertiză, numele și prenumele persoanei căreia i se pune în sarcină efectuarea expertizei*”. Astfel, la caz, fiind necesară stabilirea circumstanțelor cauzei, a fost dispusă efectuarea constatării medico - legale a părții vătămate, de către IP Cahul, în temeiul îndreptării emise de către Artur Nicula. Astfel, în baza îndreptării date a fost întocmit raportul de constatare nr. 808, de către Centrul de Medicină Legală (f.d. 9, 13).

În temeiul ordonanței DP nr. 2017/150/946 din 14.11.2017, emisă de către OSUP al SUP a IP Cahul (f.d.41) a fost întocmit raportul de expertiză judiciară nr. 370d din 15.11.2017 (f.d.42).

La fel, instanța de apel a menționat că, în conformitate cu art. 142 Cod de procedură penală, în vigoare în martie 2017 „(1) *expertiza se dispune în cazurile în care pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea circumstanțelor ce pot avea importanță probatorie pentru cauza penală sunt necesare cunoștințe specializate în domeniul științei, tehnicii, artei, meșteșugului sau în alte domenii. Posedarea unor asemenea cunoștințe specializate de către persoana care efectuează urmărirea penală sau de către judecător nu*

excluse necesitatea dispunerii expertizei. Dispunerea expertizei se face, la cererea părților, de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată, precum și din oficiu de către organul de urmărire penală”.

Respectiv, prin prisma normei procesuale menționate, instanța de apel a constatat că, încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizelor, cât și cele de birotică, se fac din contul mijloacelor bugetului de stat, deoarece, în sarcina statului este de a dovedi vinovăția celor imputate în acțiunile inculpatului, prin urmare nu poate fi pusă pe seama inculpatului încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizelor la suma de 640 lei și cele pentru hârtie și imprimantele ce compun dosarul penal, la suma de 17,86 lei, aceste cheltuieli fiind suportate în cadrul instrumentării cauzei penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului.

Astfel, instanța de apel a respins ca neîntemeiată cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 657,86 lei.

Totodată, instanța de apel a indicat că, prima instanță concluzionând necesitatea respingerii cererii cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată a pus accent pe prevederile legislației în vigoare la momentul numirii expertizei. Chiar dacă inculpatul ar dispune de mijloace financiare, acest fapt nu este temei ca cheltuielile de judecată pentru efectuarea expertizei, să fie încasate din contul său așa cum, în baza art. 143 Cod de procedură penală, în vigoare la momentul suportării cheltuielilor menționate, acestea se încasează din contul mijloacelor bugetului de stat.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod penal, prin care solicită casarea deciziei în partea cheltuielilor de judecată, rejudecare cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să se dispună încasarea de la inculpat cu titlu de cheltuieli judiciare suma de 657,86 lei, în beneficul statului.

În motivarea recursului, procurorul susține că, instanța de apel eronat a apreciat legislația națională cu privire la cheltuielile de judecată, mai mult, hotărârea pronunțată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Mai mult, procurorul menționează că, statul nu este obligat să suporte cheltuielile de acest gen, doar le achită la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și a nu tergiversa procesul penal.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal dispune inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal indică că, recurentul invocă drept temeiuri pentru recurs art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului când aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Analizând aceste temeiuri în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul penal constată că nici unul din ele nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat.

Conform prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârilor atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Autorul recursului consideră că, instanțele de fond eronat au respins solicitarea acuzării de a dispune încasarea de la inculpat în bugetul statului a cheltuielilor judiciare cu privire la efectuarea a raportului de constatare medico-legală nr. 808 din 18.10.2017, raportului de expertiză judiciară nr. 370 din 15.11.2017 și articolele de papetărie în sumă de 657,86 lei, deoarece statul nu este obligat să suporte aceste cheltuieli.

Prin urmare, Colegiul penal respinge ca fiind neîntemeiat acest argument, deoarece potrivit prevederilor art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 228 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal indică că, cheltuielile privind efectuarea expertizei judiciare, pentru constatarea infracțiunii,

solicitate de către organul de urmărire penală, nu se includ în categoria cheltuielilor judiciare care urmează a fi achitate de către inculpat.

Astfel, suma de 657,86 lei, solicitată de către procuror ca să fie încasată de la inculpat în folosul statului, constituie cheltuieli care au fost suportate pentru efectuarea a raportului de constatare medico-legală nr. 808 din 18.10.2017, raportului de expertiză judiciară nr. 370 din 15.11.2017 și articolele de papetărie.

Mai mult, se relevă că prevederile alin. (3) al art. 75 din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, stipulează expres că „În cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova”.

Astfel, conform art. 142 alin. (2) părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept, prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată, să înainteze instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară o cerere privind efectuarea expertizei judiciare pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor. În acest caz, organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată este obligată să remită instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară materialele necesare efectuării expertizei judiciare. Raportul de expertiză judiciară întocmit la cererea părților se prezintă de către parte organului de urmărire penală, procurorului sau instanței de judecată, se anexează la materialele cauzei penale și urmează a fi apreciat în coroborare cu alte probe. În cazul în care, reieșind din concluziile formulate de experți în rapoartele de expertiză anterioare, se constată inoportunitatea dispunerii expertizei judiciare solicitate de către părți, iar efectuarea unei alte expertize va condiționa tergiversarea procesului penal, organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată respinge cererea părților.

În acest context, se atestă că în prezenta cauză penală ordonatorul expertizelor judiciare a fost organul de urmărire penală, fără a exista o asemenea cerere din partea părților.

Astfel, instanța de recurs ordinar susține poziția instanței de apel care corect a respins ca fiind neîntemeiată solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în suma de 657,68 lei și însușește argumentele instanței de apel.

Ca urmare, Colegiul penal conchide că, temeiurile indicate de către procuror nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor adoptate pe caz și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 27 martie 2018, în cauza penală în privința lui *Bratu Vasile XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *08 august 2018*.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan